

ra. A holmik tulnyomó részét hasznavehetetlen elázott ágyneműek, több butorok képezik. Örül ki melegebb ruhát kihalászhat. Tömérdek ember ostromolya utalványokért a biztosi hivatalt. A katonaság most fegyelmezetebben dolgozik. Eleinte pontonierek pénzért mentek. Őrségek hanyagul teljesítették szolgálatukat. Kállay szigorúan fölépített szeszreprehenzió támadt. A tiszték a tábornoknál panasszkodtak. Gröller Gyúyahoz táviratozott. Segélypénz idáig tényleg 50 ezer frt érkezett; ennek kiosztása ma kezdődött. Tisza utasította a törvényhatóságokat, hogy hozzá küldjék a befolyt pénzeket. Elelem bőségben van. Nehány napra pénz is van és ruha is, mire legnagyobbszükség. Lakásról, barakokról kellene gondoskodni. Szentesi, vásárhelyi hírek miatt egy menhely el van zárva.

Szeged, március 16. Ma a kényszer kiköltöztetés kezdetét vette, mert sokan a házaik romjait borító fedélről, a templomokból és kőházakból nem akartak kiköltözni. A téglyárvá kemencéjében 60 család van, kiket erőhatalommal szállítanak szárazra. Portéka, butor és mindenféle vagyon értéke, mi tegnap és ma megmentett, egy millióra tehető. — A csolnakkal üzérkedés, a fuvarosok zsarolása folyton tart. Hogy az elsőt gátolják, összekisérítik a csolnokok és csak 60 sem volt lajstromozható. 28 ponton — képviselői felügyelete alatt — küldettek ma ki kiköltöztetni. A ponton hajtó katonák délig dolgoztak, aztán enni mentek és többé vissza nem jöttek a képviselőkhöz, hanem a maguk kezére úzerkednek. Sokan elmentek a vasúti töltésről portékáikért, és e városban még helyét sem találták meg házuknak. Az élelmiszer túrhető, az élelmiszer bőven van és kitűnő. A szárazon levők közt kenyér, hus, szalonna a főispán felügyelete alatt az indóháznál osztatik. Az elszállítás ma 3 vonattal és 2 hajóval 4 léppel történt. Körülbelül 3909 ember. — A polgárság délelőtt gyűlést tartott, melyből küldöttsgé ment a polgármesterhez, hogy a segélypénz majd később osztassák ki. 5 órákor újabb értekezlet lesz, melyben a király fogadását beszéljük meg és hír szerint a „P. N.” híreit Zubovicsról és társairól szédékoznak megcáfolni, Hivatalos körökben is megütözköztek Péchy miniszter azon táviratán, melyben azt kérdi hány szivattyút küldjön Szegedre. Mintha az azovi tengert ki lehetne szivattyúzni. Menekülők a teljesen szabad ég alatt élnek, laknak, megmentett háziállataikkal együtt. — Szekerek folyton folyva szállítják a hajóhídon az embereket és portékákat, de azért mindig nem győzik. Hajókon számos menekült lakik. Most indulok a várba tanácskozára a tábornokhoz.

A víz már apad, már szekerekkel is mentenek magasabb helyekről. A műszaki bizottság bejárta a Percsora-töltést. Elhatározták, hogy e gátat feladják s Szegedet körtöltéssel fogják védeni; ezt államköltségen kell finanszírozni. Némi piac is keletkezett a hídfőnél lacikonyhával, hol élelmi szerek kaphatók. Vannak, kik spekuláció tárgyává teszik a legkeresettebb cikkeket; így érkezett vállalkozó több szekér gyékénnyel. Ezeknek nagy kelendősége van, mert a menekültek holmiaikat taccarják velők. A lacikonyhákban be kellett mutatni árjegyzéket. A kenyér fontja hat krajcár.

Csongrádon, Szentesen a veszély s víz apad, a gátok megerősítve, a vihar lecsillapodva.

Adakozzunk.

Szegednek, a legszebb magyar városnak pusztulása europaszere szánalmas részvételt keltett. A borzasztó csapás, mely az alföld gyönygyét érte, megrendíté szívet az országnak, meg az egész külföldnek. A legelső magyar ember, a király, személyesen utazott e a vész színelhelyére atyai vigasztalást nyújtani a kétségbeesett szenvedőknek. A külföld: Anglia, Francia- és Németország megindította a gyűjtéseket: százezerekre rugnak már az összehordott fillérek, de mi ez mind az irtóztató kárhoz képest, mely annyi milliókra megy.

Kötelességünk az utolsó követ is megmozgatni és a könyörödományokat minél nagyobb mértékben, minél gyorsabban összegyűjteni s rendeltetési helyére juttatni.

Az irtalom, a könyörület, a szeretet munkája legyen megáldva!

Nőink, kik a természetűl hivatva vannak ez áldásteljes munkára, vegyék kezükbe az ügyet: gyűjtsenek, fáradjanak lankadatlanul és siessenek idejekorán eljuttatni a szerencsétlenek számára begyűlt adományokat.

Ne legyen egyetlen község sem, mely meg ne hozza e közös oltárra a maga áldozatát! Ipartársulatok, egyletek, intézetek adakozzanak gyorsan. Lapunk kész szívet követíti és nyilvánosan nyugtázza a hozzá beküldött adományokat.

Gyűjtünk, segítsünk!
Az irtalom, a könyörület istene segítse meg a szeretet munkáját!

A háromszékmegei közigazgatási bizottság felévi jelentése.

1878 július 1-től december 31-ig

(Vége.)

III. A középítkezésekről tett jelentés szerint az ötzi államutrá szállítattott összesen 3679 kavicsshalom, mely összesen 20,385 frt 84 krba került de melyből a szállítási határidő be nem tartásáért levonatik 203 frt 39 kr.

A Bereck és Soosmező között az árvíz által elsodort utráznek újra építése mindössze 16,453 frt 84 krba.

Továbbá Kőkösnnél, Dálnoknál, Maksánál az árvizek rombolása következtében tett hídbeli javítások kerültek összesen 833 frt 88 krba.

Az Eresztvény és Maksa közötti ut befeljeztetvén, arra kifiztetett már 3860 forint és kereset van még 1600 frt.

Vége áteresztek, karfák, kerékkötők, jászol-gátak, sarkantyuk és egy utkaparó ház javítása került összesen 1132 frt 48 krba.

A törvényhatósági utakra ki volt rendelve 52,782 kézi és 69138 igaz napszám, mely utóbbit kiszállított 20016 kavicsshalom. hátrálékban maradt 7558 halom.

A rendszeresített 15 utór közül 2 ténylegesen szolgálata állítottott a nyén bodzai utvonalon, a többiek csak a jövő tavason lépnek szolgálataba, mikor az utbiztosok is kinevezetnek.

A szemerjia-hídvé baróthi uton 8 nagyobb műtárgy építetett 2787 frt 46 kr költséggel.

A nyén-bodza krasznai utépítésre felhasználott 13 községből 10,115 kézi és 3902 igaz napszám.

Építkezésekre kiadatott a közlekedési miniszter ur által utalványozva, összesen 1969 frt 71 kr.

A bűdösi ut építésére felhasználott 9 községből 10115 kézi és 4341 i és napszám.

Műtárgyakra kiadatott az államkincstár által 2330 frt.

Ezen kívül még ki lett adva

- a) műtárgyakra 242 frt 10 kr,
 - b) sziklarobbantási munkálatok és e célra eszközökre 504 frt 56 kr,
 - c) utépítési felügyeletre, melyből 27 frt 50 kr 1877-re esik, 315 frt 96 kr,
- tehát összesen 3464 frt 99 kr.

Az ut kézen van a Bálványos-patakáig.

IV. A megyei posta és távirat állapotok ki-elégítő.

Működik a megye területén 13 posta- és 5 táviradai hivatal.

V. A megyei közadózási állapotok következőleg állottak:

Az 1878. évre megállapított összes hátrálék és folyó adótartozás volt 457,747 frt 67¹/₂ kr, ebből az év végéig törlesztett készpénzül 408,718 frt 62¹/₂ kr, összes hátrálék maradt tehát 49,029 frt 5 kr. Az adófelszólamlási bizottság letárgyalt 410 folyamodványt.

A községi adókönyvek a törvény követelményeinek megfelelnek.

Ezen jelentés rendén felhívta bizottságunk a ma-as kormány figyelmét következő nagy fontosságú körülményekre:

- a) Az 1875. VII. t. c. alapján készített új kataszteri munkálatoknak — legalább meyenkben — oly rosasza a, hogy a birtokivék teljes használhatlanok lévén, a birtokviszonyok tisztázása helyett azoknak teljes összeavardása következett be.
- b) A telekkönyvi hivataloknak és azok szemlyzetének kevésége miatt felhalmozódott birtokváltozási ügyeknek lezassabb menete és
- c) a birói végrehajtásoknak hasonló hosszadalmas kezelése.

VI. Tanügyi állapotok Háromszékmege 115 községében 126,770 lélekszámmal volt 148 népiskola; még pedig: államilag segélyezett községi 56, állami leányiskola 1, államilag segélyezett törvényhatósági felső népiskola 3, felekezeti népiskola 88. Tanköteles növendékek száma összesen 19,234, ezek közül iskolába járt 15,302, iskolába nem járt 3932, iskolamulasztók száma 3116, megbüntettetett 179. Tanítók létszáma 263. Az 61000 népiszkolák évi bevételeinek összege volt 84,780 frt, még pedig tandíjból bevételét 3222 frt, állami segélyből 29,275 frt, községi segélyből 10,778 frt, egyházi segélyből 28,276 frt, más forrásokból 12 frt, iskola mulasztási díjakból az 1187¹/₂ ik évsz. tanévben begyűlt 68 frt 72 kr. Állami tanszerkezésében részesült 12 községi és 2 felsőbb népiskola; azon kívül adakoztak, mint magánosok: Döbny Ferenc táviratvizit 10 frtot, Stein János kolozvári könyvárus 24 frt 50 kr értékű könyveket.

Az annyi visszaélésekre alkalmas szolgálatott idei lenes t nitóválasztások megszüntetését végett intézkedések tétettek, hogy ezen tekintetben is az 1868. XXXVIII. tc. 138. §-a szigorúan megtartassék. Feljelentendék találtakott azon körülmény, hogy az 5° iskolai pótdó, a közadókól elkülönítve szedetvén be, gyakran azoknak rendes beszedése elmulasztatik, mi mindíg az illető iskola hátrányára szolgál, mi végett óhajtatód volna, hogy ezen adónon a közadóval együttesen gyűjtenék be a kir. adóhivatalokhoz és onnan adatna az iskolaszékek kezelése alá. Tanfelügyelői ügyfoglalom volt az egész évben 1863 darab; a közigazgatási bizottságnál előadott darab 240.

Kelt Háromszékmege közigazgatási bizottságának Sepsiszentgyörgyön, 1879. évi január 7-én tartott ülésében.

Potsa József, főispán.

Felhivas Háromszék lakosságához.

A kor intő szava munkára hiv fel, munkára, melynek teljesítésétől függ anyagi jólétünk jelenben, a jövő nemzedéké jövőben s ezeknek alapján e megye szellemi és anyagi felvirágzása.

Bár merre tekintünk a mivel világbán azt fogjuk találni, hogy két fővezéreszme uralkodik. Egyik az; mely szerint igyekezni kell az állam polgárainak s ezek által magának az államnak, állandó és biztos jóvedelmi forrást nyitni; másik az: mely szerint emelni kell a közmívelődést, mint egyedüli eszközt arra, hogy a nép boldog és megelégedett legyen.

E két vezéreszme egymástól elválaszthatlan, a közmívelődés és közvagyonosodás ikertestvérek s hol ezek hiányzanak az a vidék va y ország nem létezőnek tekinthető, bár mennyire legyen is megáldva a természetűl.

Nekünk, kiket a természet oly dusan áldott meg természeti kincsekkel, földol, ózára váró nyers anyagokkal; kiknek szomszédságunkban egy egészen ipar nélkül álló ország van, honnan kitűnő nyers anyagot s feltéve, ha sajátunk nem volna elegendő — aránylag olcsón szerezhethetük be: csak akarunk kell s egyesített erővel a százasok mulasztást helyre pótolhatjuk, ha e vidék egy természetes iparának fejlesztését, tökéletesítését és virágzóvá tételét ön magunk és hazánk iránti szeretetünk és kötelességünköl kifolyólag mentől hamarabb felkaroljuk.

Ez pedig nem más, mint népünk között jelenben is előszeretettel üzött szövés-fonás, mert különösen a durvább nyers anyag, mint gyapju még nem fejlődhetett feldolgozhatósi nehézségeimel fogva azon tökélyre melyre jogosultsága van s el is juthatna, ha a mosás és fonás stb. munka az eddiginél gyorsabban és tökéletesebben szközölthetnék.

Mint nyers termelő, termelünk gyapjut, e megyében circa 5—800 frt. értékű, melyből eladunk 2—3 ezer frtra a többit úgy a hogy lehet feldolgozzuk és használjuk; de ezen kevés kivétellel szembe behozunk csaknem oly anyagot, melyet saját nyers terményünköl is előállítatnánk, 25—30 ezer forintra. Minő visszas arány! minő szépen javunkra fordíthatnánk, ha érteleem és kitartó munkásság mellett saját magunk java előmozdításáért filléreink összetételé által egy oly szövetségbe állanánk, mely nyers anyagunk bevétele, feldolgozotatása és elarusítása által a mellett, hogy a munkás kéznek kenyeret ad, saját vagyonát öregbíti s meveti alapját egy saját gyár iparnak. Mert ha valahol van édes hazánkban egy vidék, melyen az iparnak helye, jogosultsága és megmérhetlen jövője van, úgy ez Háromszék és ha szükségességét tekintjük annak, az is csak itt van.

Ha nem igyekszünk most könnyen tökéletesíthető iparunknak alapot vetni, a keleti vasut csatlakozása által nem csak a nyers termelés, hanem az ipar teréről is hönnyen leszoríthatatunk, melynek egyedüli okozói mi magunk lennénk.

Egyes ember törekvése sikerre nem vezet, az erőket kell itt szaporítani, mert csak ez mivelhet csodákat mindenhol s annál inkább egy kezdetleges ipar terém.

Bizalommal hívom fel tehát e megye minden rendű lakosát, kinek e megye iparügye szívnő fekszik, hogy egy létesítendő iparszövetség meg alakítása s ennek egy gyapju mosó és fonóda létesítése iránt tervbe veti alkotása keresztűl végezt f. hó 23-án d. u. 3 órákor Sepsis-Sztyörgy város tanácstermében tartandó értekezletre sziveskedjék megjelenni.

Többek megbízásából

Tarcali Endre,
házi iparegyleti titkár.

Jelen ügyet annál is inkább ajánlom Háromszékmege lakosainak figyelmébe, miszerint ez iparág felkarolása által százaknak kereseti forrás nyitattnék, azokivól a gyapju termelőnek egy biztos piaca volna, hol az anyagot kétszeresen értékesíthetné, mig most csaknem potom áron vesztegeti azt el. Ha ez ügy felharolatik, úgy jele annak, hogy Háromszékmege polgárai a megye felvirágzotatásáért buzgólkodnak, ha pedig a terv elesik, úgy nem az eszme életrevalótlanúsága, hanem azon körülménynek tudható be, hogy a nagy rész kétségbe vonja annak létesíthetését.

Binder Lajos,
gépész mérnök.

M e g h í v á s.

A házi ipart és ipari szakoktatást terjesztő egyesület válszalmánya f. hó 25-én d. e. 10 órákor szokott helyen ülést tart, melyre a válszalmány t. c. tagjait az ügyek fontossága miatt elnöki megbízásból tisztelettel meghívom.

Tarcali Endre,
t. i. e. titkár.